

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО

ПОГОДЖЕНО
Командувач Військово-Морських Сил
Збройних Сил України
адмістратор

Ігор ВОРОНЧЕНКО

Заступник начальника
Начальник Національного університету
оборони України імені Івана Черняхівського
генерал-лейтенант

Анатолій СИРОТЕНКО

ПРОГРАМА
КОМАНДНО-ШТАБНОГО КУРСУ ТАКТИЧНОГО РІВНЯ
ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ (L-2)

Форма навчання: очна.
Термін навчання: 6 місяців.

ПЕРЕДМОВА

Командно-штабний курс тактичного рівня Військово-Морських Сил (КШК ВМС) – це навчальний курс для офіцерів Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Метою курсу є підготовка офіцерів для подальшого призначення на посади офіцерів штабу флотилії, бригад (полків) Військово-Морських Сил, командирів дивізіонів (батальйонів), флагманських (дивізіонних) фахівців, начальників служб, офіцерів штабу дивізіонів (батальйонів), а також командирів кораблів 3,4 рангу і старших помічників командирів кораблів 1,2 рангу, які можуть призначатися командирами тактичних груп.

Курс орієнтований на вивчення порядку роботи посадових осіб під час планування та застосування тактичних груп (угруповань) Військово-Морських Сил в бойових діях (операціях).

Програма курсу охоплює комплекс знань, якими повинен володіти офіцер, виконуючи обов'язки на зазначених вище посадах.

У програмі міститься загальна інформація про курс та модулі, засвоєння яких є обов'язковою умовою для проходження курсу.

Науково-педагогічні та наукові працівники Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського готові надати повну підтримку слухачам КШК ВМС в отриманні можливостей навчатися і розвиватися як військовим професіоналам.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	1
ЗМІСТ	2
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КУРСУ	3
МЕТОДОЛОГІЯ КУРСУ	5
УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМИ ТА ОЦІНЮВАННЯ СЛУХАЧІВ	8
II. СТРУКТУРА КУРСУ	10
III. БЮДЖЕТ ТА РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ	16
ЗВЕДЕНІ ДАНІ З БЮДЖЕТУ ЧАСУ НА НАВЧАЛЬНИЙ КУРС (У АКАДЕМІЧНИХ ГОДИНАХ)	16
РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ МІЖ КАФЕДРАМИ (ЦЕНТРАМИ) ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
IV. ПЛАН-ПРОГРАМА КУРСУ	17
МОДУЛЬ 1. КОМАНДОУТВОРЕННЯ (TEAMBUILDING), ЛІДЕРСТВО ТА ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
МОДУЛЬ 2. МОРСЬКЕ БЕЗПЕКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ. НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
МОДУЛЬ 3. ЗБРОЙНА БОРОТЬБА НА МОРІ.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
МОДУЛЬ 4. ПЛАНУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ТАКТИЧНИМИ ГРУПАМИ (УГРУПОВАННЯМИ) СИЛ (ВІЙСЬК) ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
V. ГРАФІК-КАЛЕНДАР КУРСУ	18
VI. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	19
VII. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	20
VIII. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	21

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КУРСУ

Тривалість курсу

КШКВМС проводиться протягом 6 місяців.

Навчальні заняття проводяться у будні дні з понеділка до суботи (за винятком державних свят України).

Розрахункова тривалість курсу – 828 академічних годин (тривалість академічної години – 45 хвилин). Протягом навчального дня планується не більше 6 навчальних годин для проведення занять під керівництвом викладача. Під час проведення навчань, практичних занять за межами університету тривалість навчального дня може бути збільшена.

Для самостійних занять курсу відводиться 348 навчальних годин.

Курс передбачає резерв часу (1 тиждень) для участі слухачів у важливих позапрограмних заходах, які спрямовані на участь у практичних заходах підготовки Військово-Морських Сил Збройних Сил України та всебічного розвитку слухачів.

Остаточне корегування програми відображається у розкладах занять на тиждень.

Розпорядок дня

Понеділок– П'ятниця	Субота
08.30 – 08.50 Час для вирішення адміністративних питань	08.30 – 08.50 Час для вирішення адміністративних питань курсу
09.00 – 09.45 – перша година	09.00 – 09.45 – перша година
09.50 – 10.35 – друга година	09.50 – 10.35 – друга година
10.50 – 11.35 – третя година	10.50 – 11.35 – третя година
11.40 – 12.25 – четверта година	11.40 – 12.25 – четверта година
12.40 – 13.25 – п'ята година	12.40 – 13.25 – п'ята година
13. 30 – 14.15 – шоста година	13. 30 – 14.15 – шоста година
14.15 – 15.15 Обід	
15.15 – 16.00 – перша година СамП	
16.05 – 16.50 – друга година СамП	
16.55 – 17.40 – третя година СамП	
17.40 – 19.00 Гнучкий робочий час (вільний графік) / самостійна підготовка*	15.15 – 19.00 Гнучкий робочий час (вільний графік) / самостійна підготовка*

*Примітки: 1. **Гнучкий робочий час (вільний графік)** може бути використаний для проведення інших навчальних та адміністративних заходів (час підготовки групи або вільний графік групи, додаткові заняття, вивчення рекомендованої літератури тощо).

2. Академічний директор курсу може визначати пріоритети у проведенні заходів з 15.15 до 17.40 (з понеділка по п'ятницю). Такі заходи визначаються у розкладі занять на тиждень.

Освітні рамки

Освітній підхід КШК ВМС базується на методології активного навчання з дотриманням таких принципів:

Актуальність. Зміст навчання має бути безпосередньо пов'язаний з потребами, інтересами та особистими професійними питаннями слухачів.

Повага. Навчання краще досягається в середовищі, яке формують слухачі. Це середовище повинне: зменшити зовнішній вплив на слухачів; забезпечити повагу до усіх учасників освітнього процесу.

Відповідальність. Навчання може бути продуктивним лише при бажанні слухача вчитися. Курс повинен забезпечити слухачам можливості для того, щоб стати більш активними і відповідальними за своє власне навчання.

Взаємодія. Навчанню допомагає взаємодія з іншими, що, в свою чергу, сприяє співпраці, колективній роботі, підтримці та спрямовує слухачів до колективної роботи.

Реалізація. Слухачі повинні мати можливість закріплювати здобуті уміння та використовувати свої знання.

Президент курсу

Президент Курсу (ПК) є офіцером, обраним зі слухачів курсу. ПК – це “голос” слухачів, який представляє курс. ПК поширює інформацію для слухачів і виступає в якості координаційного центру у зборі корпоративного погляду курсу на важливі питання та передає думки академічному директору курсу (АДК). Він повинен доповідати про події на курсі. За відсутності ПК його обов'язки покладаються на командира першої навчальної групи

Командир навчальної групи

Командир навчальної групи (КомНГ) – це слухач групи, обраний куратором групи спільно зі слухачами навчальної групи.

КомНГ має завдання:

зовнішні – надає допомогу куратору групи (КГ), ПК та АДК в адміністративних та інших запланованих питаннях;

внутрішні – несе відповідальність за внутрішнє життя навчальної групи: координація соціальних, спортивних та інших видів діяльності за межами програми курсу. КомНГ складає графік чергування чергових навчальної групи.

Черговий навчальної групи

Черговий навчальної групи (ЧНГ) призначається з офіцерів-слухачів відповідно до графіку. ЧНГ відповідає за своєчасність початку і завершення навчальних занять, внутрішній порядок у навчальній аудиторії. ЧНГ доповідає викладачу про готовність групи до проведення занять та попереджує викладача про час оголошення перерви та закінчення занять. По завершенні занять ЧНГ повинен забезпечити готовність аудиторії для інших занять.

Слухачі

Слухачі зобов'язані бути присутніми на всіх заходах курсу та готувати і своєчасно надавати усі визначені АДК, КГ, викладачами завдання. Можливість відсутності слухача на занятті визначається рішенням АДК за відповідним рапортом слухача.

Розклад занять на тиждень

Розклади занять на тиждень погоджується з АДК та заздалегідь видаються у навчальні групи.

МЕТОДОЛОГІЯ КУРСУ

Загальні положення

Методологія викладання навчального матеріалу КШК ВМС передбачає активну участь у навчанні та внесок усіх слухачів у загальні результати підготовки офіцерів. Результат підготовки слухачів КШК ВМС залежить від ефективності усіх видів навчальних занять, що вимагає від слухачів обміну знаннями, досвідом з іншими. Від слухачів вимагається критично мислити, досліджувати складні процеси і явища, готувати і презентувати результати індивідуальної та колективної роботи.

Основні матеріали курсу обговорюються на лекціях, під час дискусій, у роботі груп, а також під час захисту індивідуальних і групових проектів.

Форми навчання

Навчання на КШК ВМС відбувається у двох основних формах:

Самостійна підготовка. Слухачам надається час для індивідуальної підготовки до занять, роботи над завданнями. Така форма навчання вимагає від слухачів самостійно планувати і управляти своїм часом.

Важливе місце у самостійній підготовці відводиться читанню (підготовчому та додатковому).

1. Підготовче читання. Підготовче читання є обов'язковим читанням, яке має бути здійснене до проведення окремих лекцій та роботи у групі. Вважається необхідним забезпечити слухачів більш глибоким і збалансованим розумінням навчального матеріалу (очікується, що під час самостійної підготовки слухачі можуть прочитати і засвоїти приблизно 20 сторінок за 1 годину).

2. Додаткове читання. Додаткове читання вважається цінним для отримання додаткового розуміння окремих аспектів вивчення матеріалів курсу. Повний перелік літератури для додаткового читання засвоїти у відведений програмою час вкрай складно, тому слухачі повинні визначити пріоритети щодо додаткового читання на основі індивідуальних дібностей та особистих вимог до професійного зростання.

Навчальні заняття. Для активізації освітнього процесу, забезпечення обміну знаннями слухачі КШК ВМС працюють у кількох “групових форматах”.

Різні методи навчання потребують роботи в різних групах. Групи створюються максимально збалансованими за ознаками, досвідом тощо:

1. **Курс.** До навчальних заходів може бути залучений весь курс. Основна мета роботи в такому складі – узагальнення інформації після проведення різних заходів освітньої діяльності.

2. **Навчальна група.** Слухачі курсу розділяються на навчальні групи з фіксованим складом на час навчання. Кожна навчальна група складається з 16 слухачів. За кожною навчальною групою на весь час навчання закріплюється окрема навчальна аудиторія.

3. Відділення. Кожна навчальна група для проведення певних видів занять (командно-штабне навчання, воєнна гра тощо) може бути поділена на навчальні органи управління (управління батальйонів, штаби батальйонів тощо). Навчальне відділення складається з 8 офіцерів. Слухачі відділення призначаються для дій на посадах відповідно до розподілу посад, погодженими КГ.

Види занять

Під час проведення КШК ВМС використовуються такі види занять:

Вид занять (скорочення)	Опис
Лекція (ЛЕК)	Презентація навчального матеріалу викладачем. Зазвичай завершується запитаннями та відповідями. Лекція, як правило, відповідає 1-му або 2-му рівням навчання і спрямована на надання слухачам базових знань або розуміння з даної теми.
Лекція-дискусія (ЛЕД)	Презентація навчального матеріалу, яка проводиться одним або декількома викладачами (запрошеними ораторами), після чого відбувається обговорення матеріалу лекції у групах. Висновки кожної групи представляються на пленарному засіданні з періодом запитань та відповідей. Лекція-дискусія зазвичай відповідає 2-му або 3-му рівням навчання і спрямована на розвиток аналітичних навичок і більш глибоких знань з даної теми.
Групове заняття (ГЗ)	Викладач пояснювально-лекційним методом викладає новий матеріал, методом опитування контролює засвоєння слухачами раніше вивченого матеріалу і домагається його закріплення, методом творчих рекомендацій спрямовує самостійну працю слухачів. Групове заняття являє собою своєрідне об'єднання елементів лекції, семінарського та практичного занять. Після засвоєння теоретичних положень слухачі можуть приступати до виконання практичних завдань.
Семінар (СЕМ)	Презентації результатів, які отримані в результаті індивідуальної або колективної роботи над задалегідь визначеними питаннями. Під головуванням викладача. Цей вид заняття дає слухачам можливість представити результати своїх проектів і отримати зворотний зв'язок. Мета – сприяння обміну думками, розвиток критичного мислення, досягнення вміння обмірковувати визначені питання. Семінар зазвичай відповідає 3-му або 4-му рівням навчання.
Групова вправа (ГВ)	Виконання слухачами обов'язків за певною посадою на фоні конкретної обстановки на основі вивченого раніше навчального матеріалу. Під час проведення ГВ слухачі можуть працювати поза звичайним розпорядком дня. Групові вправи зазвичай відповідають рівням навчання від 3-го до 6-го.
Практичне заняття з керівником (ПЗК)	Діалог про хід виконання поставленого завдання між слухачами та викладачем. Практичне заняття з керівником зазвичай відповідає рівням навчання від 2-го до 6-го.

Рівні навчання

КШК ВМС спрямований на навчання в когнітивній (пізнавальній) галузі. Когнітивні та емоційні галузі свого часу були ідентифіковані доктором Беньяміном Блумом як засіб розмежування різних аспектів навчання.

Когнітивна область включає знання та розвиток інтелектуальних навичок. Блум розділив когнітивну область на шість основних категорій (таксономія Блума), щоб проілюструвати засоби прогресування навчання:

Рівень	Бажаний рівень навчання	Дієслова, які характеризують рівень	Пояснення
1 Знати	знання визначається як запам'ятовування (нагадування) раніше отриманої інформації	упорядковувати, визначати, копіювати, помічати, складати перелік, запам'ятовувати, називати, наказувати, розпізнавати, пов'язувати, нагадувати, повторювати, відтворювати, записувати	Знання – це визнання або відтворення відомої інформації
2 Розуміти	розуміти зміст інформаційних матеріалів	класифікувати, описувати, обговорювати, пояснювати, висловлювати, ідентифікувати, вказувати, знаходити, розпізнавати, звітувати, переглядати, повторювати, вибирати, перекладати	Розуміння означає, що дана інформація може бути перекладена іншими словами, що вимагає перекомпіляції змісту
3 Застосувати	можливість відтворювати інформацію в будь-якій ситуації, якщо це необхідно, і використовувати її природно без подальших інструкцій	застосовувати, вибирати, використовувати, писати, демонструвати, драматизувати, застосовувати, ілюструвати, тлумачити, діяти, практикувати, розраховувати, малювати, вирішувати	Застосування означає здатність використовувати знання в нових ситуаціях або для вирішення нових і невідомих проблем
4 Аналізувати	можливість розділити інформацію на її частини і пояснити зв'язок між цими частинами	аналізувати, оцінювати, критикувати, запитувати, обчислювати, тестувати, визначати категорії, порівнювати, диференціювати, розрізняти, відрізняти, вивчати	Аналіз є першим кроком до більш незалежного вирішення проблем для абсолютно нових і невідомих проблем.
5 Синтезувати	поєднати частини, щоб сформулювати нові структури (план операції, промова тощо)	організувати, скликати, збирати, складати, конструювати, створювати, розробляти, формулювати, керувати, організувати, планувати, готувати, пропонувати, встановлювати, писати	Синтез проводиться на основі результатів аналізу і закінчується формулюванням абсолютно нової єдності раніше невідомої інформації
6 Оцінити	бути в змозі прийняти рішення по справі, оцінюючи різні думки, поєднуючи використання, знання, розуміння, аналіз і синтез	визначати якість, сперечатися, оцінювати, додавати, обирати, порівнювати, захищати, підраховувати, судити, передбачати, вираховувати, вибирати, підтримувати, визначати вартість.	Оцінити , що рішення базується на явно сформульованих критеріях.

Куратор групи

Куратор групи (КГ) є викладачем, призначеним для конкретної групи, який відіграє основну роль у сприянні розвитку слухачів відповідно до цілей курсу. Роль КГ – наставник офіцерів-слухачів. КГ контролює та оцінює успішність слухачів.

КГ безпосередньо підпорядковується АДК.

Як правило, КГ призначається на час навчання. Приблизно в середині курсу ДК може розглянути можливість перепризначення КГ, якщо це вважатиметься необхідними для досягнення більшої об'єктивності у оцінці слухачів або для того, щоб дозволити слухачам сприймати різні стилі викладання.

КГ – каталізатор, який повинен надихати на роботу та бути джерелом професійного і людського досвіду, знань та навичок. КГ керуватиме групою на “мінімальному рівні”. Мета полягає в тому, щоб брати на себе управління як можна менше, тобто намагатися не втручатися і не пропонувати готові рішення.

Натомість, КГ контролюватимуть і надихатимуть на роботу офіцерів навчальної групи, концентруючи увагу на тому, що кожен з них зможе успішно завершити навчання лише тоді, коли викладачі зроблять висновок, що слухачі будуть спроможні приймати рішення особисто.

Всі КГ беруть участь у оцінці слухачів.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМИ ТА ОЦІНЮВАННЯ СЛУХАЧІВ

Удосконалення програми КШК ВМС є безперервним процесом, що включає перегляд поточної програми курсів, розроблення та уточнення навчальних матеріалів, затвердження змін, а також розроблення та розповсюдження матеріалів курсу.

Завдання викладачів КШК ВМС – прагнути зробити навчальну програму більш ефективною, оновленою, гнучкою.

Оцінка та перевірка

Для оцінювання досягнень слухачів створений процес оцінювання курсу. Оцінка забезпечує ефективність проведення навчального курсу.

Курс є ефективним в тій мірі, в якій слухач досягає поставлених цілей навчання.

Дані щодо оцінки або зворотного зв'язку можуть бути отримані із записів про успішність слухачів у відповідних журналах.

Процес оцінювання

З метою удосконалення та розвитку КШК ВМС існує система зворотного зв'язку та оцінки, в якій беруть участь слухачі, ДК, зовнішні установи та окремі особи, які беруть участь у навчанні. Це гарантує, що зміни, які будуть потрібні в короткостроковій, а також у довгостроковій перспективі, будуть враховані.

Відгуки слухачів

Наприкінці тижня, модуля або навчального курсу кожен слухач повинен надати індивідуальний відгук. КомНГ відповідає за організацію опитування та збір даних (у письмовому вигляді або у системі дистанційного навчання), повідомляє ДК про важливі питання, якщо необхідно, для подальшого розгляду наприкінці курсу. Мета полягає в тому, щоб встановити, якою мірою цілі та завдання були досягнуті, та визначити, якою мірою педагогічна діяльність повинна підтримуватися, вдосконалюватися або змінюватися.

Наприкінці КШК ВМС слухачам пропонується надати офіційний детальний письмовий відгук. Вказівки для підготовки такого звіту будуть надані АДК. Відповідальність за організацію та написання огляду буде покладено на ПК при підтримці КомНГ.

Викладачі

Викладачі, які беруть участь у плануванні та реалізації освітнього процесу, подають звіт щодо результатів спостереження за проведенням визначених занять, а також інших навчальних заходів.

Директори модулів (ДМ) відіграють ключову роль у розробленні матеріалів модулів.

Вони повинні:

готувати необхідні запитання і матеріали, необхідні для проведення зворотного зв'язку;

збирати та аналізувати відгуки слухачів, тести, інші завдання під час модуля;

представити свої висновки та рекомендації АДК;

підготувати Звіт про результати вивчення матеріалів модуля, коментуючи обсяг досягнутих цілей і завдань, та дати рекомендації щодо змін цілей, завдань, розподілу часу.

Звіт про оцінювання курсу

На основі відгуків слухачів та Звітів про результати вивчення матеріалів модуля, АДК робить Звіт про оцінку курсу. Процес внутрішньої звітності у поєднанні з будь-якими звітами про перевірку є важливими факторами для вдосконалення КШК ВМС. Зміни, які необхідно буде внести до майбутнього КШКВМС, реалізуються АДК.

Огляд роботи слухачів

АДК та КГ проводять регулярні зустрічі для обговорення прогресу та результатів роботи слухачів. КГ проводять бесіди зі слухачами, надають поради та рекомендації щодо необхідних удосконалень, визначають теми, на яких слід зосередитися, і, якщо необхідно, розробляють індивідуальний план для управління розвитком. Цей регулярний огляд полегшує виявлення випадків недостатньої ефективності та прогресу, а також вжиття своєчасних коригувальних дій для того, щоб підвищити шанси слухача на досягнення прохідного рівня до кінця курсу.

Проміжні та підсумкові звіти готуються КГ. Вони розглядаються на семінарах з оцінювання в середині та наприкінці курсу і затверджуються АДК.

Після завершення КШК ВМС слухачі отримують сертифікат, який відображає ефективність роботи слухачів протягом всього курсу.

II. СТРУКТУРА КУРСУ

КОМАНДНО-ШТАБНИЙ КУРС ТАКТИЧНОГО РІВНЯ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ (L-2)

<u>МОДУЛЬ 1.</u> КОМАНДОУТВОРЕННЯ (TEAMBUILDING), ЛІДЕРСТВО ТА ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	<u>МОДУЛЬ 2.</u> МОРСЬКЕ БЕЗПЕКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ. НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА	<u>МОДУЛЬ 3.</u> ЗБРОЙНА БОРОТЬБА НА МОРІ	<u>МОДУЛЬ 4.</u> ПЛАНУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ТАКТИЧНИМИ ГРУПАМИ (УГРУПОВАННЯМИ) СИЛ (ВІЙСЬК) ВМС
158 годин	86 годин	418 годин	136 годин

МОДУЛЬ 1 – КОМАНДОУТВОРЕННЯ (TEAMBUILDING), ЛІДЕРСТВО ТА ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета: надання слухачу знань для здійснення ефективного військового лідерства, прийняття ним обґрунтованих рішень та підтримки діяльності командира у процесі прийняття рішення на рівні тактичного підрозділу/тактичної групи (TU/TG), набуття слухачем знань та умінь, необхідних для виконання ним обов'язків як лідера з вирішенням різноманітних проблем, що можуть виникати під час власного дослідження.

Зміст: модуль 1 містить 9 блоків

№ блоку	Зміст блоку	Час на вивчення, академічних годин	Освітній рівень
100	Вступ до курсу	4	1
101	Командоутворення (Teambuilding)	14	3
102	Лідерство та етика	16	2
103	Військова риторика у професійній діяльності офіцера-лідера	18	2
104	Психологічні аспекти діяльності офіцера-лідера	14	2
105	Правові основи діяльності Збройних Сил України	18	2
106	Бойова підготовка військової частини	18	2
107	Бойова та мобілізаційна готовність військової частини	12	2
108	Адміністративна та фінансово-господарська діяльність військової частини	12	2
109	Академічне дослідження	32	2

Директор модулю: полковник Ковальчук О.П. (заступник начальника кафедри суспільних наук гуманітарного інституту)

Тривалість модулю: 158 години (теорія – 79 годин, практика – 79 годин)

Хто забезпечує навчання: науково-педагогічні та наукові працівники університету, представники органів військового управління

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами поточної успішності та захисту індивідуальних проектів (есе).

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами поточної успішності та диференційованого заліку.

МОДУЛЬ 2 – МОРСЬКЕ БЕЗПЕКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ. НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА

Мета:

Забезпечення розуміння слухачами основ забезпечення національної безпеки на морі, пріоритетів державної морської політики, порядку функціонування систем міжнародної та національної безпеки, зовнішньої та безпекової політики держави як рамок для розвитку і застосування Збройних Сил та їх Військово-Морських Сил.

Поглибити знання слухачів з питань міжнародного гуманітарного права.

Зміст: модуль 2 містить 5 блоків

№ блоку	Зміст блоку	Час на вивчення, академічних годин	Освітній рівень
201	Морське безпекове середовище. Основи забезпечення міжнародної та національної безпеки на морі	10	1
202	Міжнародна безпека	20	1
203	Національна безпека	34	2
204	Міжнародне гуманітарне право	10	2
205	Основи стратегічних комунікацій	12	2

Директор модулю: працівник ЗСУ Корендович В.С. (професор кафедри Військово-Морських Сил)

Тривалість модулю: 86 години (теорія – 54 години, практика – 32 години)

Хто забезпечує навчання: науково-педагогічні та наукові працівники університету, представники органів військового управління

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами поточної успішності та захисту індивідуальних і групових проєктів.

МОДУЛЬ 3 – ЗБРОЙНА БОРОТЬБА НА МОРІ

Мета:

Забезпечення розуміння офіцерами основних теоретичних положень щодо збройної боротьби на морі, поглиблення знань слухачів щодо застосування тактичних груп надводних кораблів, військових частин і підрозділів Військово-Морських Сил, оволодіння основами застосування угруповань різнорідних сил Військово-Морських Сил у бойових діях та морських операціях.

Зміст: модуль 3 містить 10 блоків

№ блоку	Зміст блоку	Час на вивчення, академічних годин	Освітній рівень
301	Основи застосування сил (військ) Військово-Морських Сил та інших видів Збройних Сил на морі	58	1
302	Застосування тактичних груп (військових частин) родів сил та військ Військово-Морських Сил	54	2
303	Основи управління силами (військами) Військово-Морських Сил	36	3
304	Бойове забезпечення сил (військ) Військово-Морських Сил	98	3
305	Логістичне забезпечення сил (військ) Військово-Морських Сил	30	3
306	Морально-психологічне забезпечення сил (військ) Військово-Морських Сил	12	3
307	Міжнародно-правове забезпечення сил (військ) Військово-Морських Сил	22	3
308	Методика роботи командира та штабу тактичної групи (угруповання) Військово-Морських Сил під час підготовки та застосування підпорядкованих сил (військ)	48	3
309	Основи застосування тактичних груп (угруповань) різнорідних сил Військово-Морських Сил	50	3
310	Основи морських операцій НАТО	10	3

Директор модулю: капітан 1 рангу Чучин М.В. (начальник науково-дослідної лабораторії кафедри Військово-Морських Сил)

Тривалість модулю: 418 годин (теорія – 176 годин, практика – 242 години)

Хто забезпечує навчання: науково-педагогічні працівники університету та представники органів військового управління Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами практичних занять (групових вправ), захисту есе, диференційних заліків з тематики застосування тактичної групи, тактичного угруповання родів сил Військово-Морських Сил, основ організації управління силами (військами) ВМС, захисту індивідуальних завдань (есе) та диференційних заліків з питань забезпечення бойових дій угруповань сил ВМС, за результатами виконання обов'язків тактичного угруповання Військово-Морських Сил під час проведення комплексу групових вправ, диференційного заліку з основ застосування угруповань різнорідних сил Військово-Морських Сил.

МОДУЛЬ 4 – ПЛАНУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ТАКТИЧНИМИ ГРУПАМИ (УГРУПОВАННЯМИ) СИЛ (ВІЙСЬК) ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ

Мета:

Набуття офіцерами умінь з планування застосування тактичних груп (угруповань), флотилії (бригади, дивізіону, батальйону) під час виконання основних завдань в бойових діях на морі з урахуванням досвіду операції об'єднаних сил (антитерористичної операції), історії війн і воєнного мистецтва (у тому числі за оперативним стандартами НАТО).

Набуття офіцерами умінь з управління підпорядкованими силами під час виконання бойових завдань.

Зміст: модуль 1 містить 5 блоків

№ блоку	Зміст блоку	Час на вивчення, академічних годин	Освітній рівень
401	Основи планування застосування сил (військ) Військово-Морських Сил за стандартами НАТО	8	2
402	Основи застосування навчальної АСУВ “Славутич” під час планування застосування сил (військ) Військово-Морських Сил	30	1
403	Основи застосування системи імітаційного моделювання JCATS під час підготовки сил (військ) Військово-Морських Сил до застосування	18	1
404	Планування застосування тактичного угруповання сил (військ) Військово-Морських Сил	40	3
405	Підготовка і застосування бойових дій тактичного угруповання різнорідних сил Військово-Морських Сил	40	3

Директор модулю: капітан 1 рангу Чучин М.В. (начальник науково-дослідної лабораторії кафедри Військово-Морських Сил)

Тривалість модулю: 136 годин

Хто забезпечує навчання: науково-педагогічні працівники університету та представники органів військового управління Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Оцінка результатів навчання: загальна оцінка виставляється кожному слухачу за результатами практичних занять (групових вправ), за результатами виконання обов'язків під час проведення командно-штабної воєнної гри з питань застосування тактичного угруповання сил (військ) ВМС та командно-штабного навчання з питань застосування угруповання різнорідних сил Військово-Морських Сил.

В межах кожного з модулів окрім навчальних занять передбачено **навчально-виховні, національно-патріотичні, інформаційні, культурно-просвітницькі, спортивні та військово-соціальні заходи**, основними з яких є такі:

Назва заходу	Назва модулю (блоку, заняття), періоду навчання, у ході якого проводиться захід	Кафедра, що відповідальна за проведення заходу
Відвідування визначальних історичних місць та культурно-просвітницьких закладів міста Києва – столиці України <i>(з відвідуванням Аскольдової могили, Подолу, Володимирської гірки, Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків)</i>	Модуль 1 (після вступної частини курсу)	СН
Вечір історії становлення та розвитку національного військового флоту <i>(з переглядом та обговоренням документального фільму “Тризуб Нептуна” за участі його авторів)</i>	Модуль 3, блок 301/1 (напередодні святкування Дня незалежності України)	ВМС
Відвідування меморіалу Героїв АТО та Національного військово-історичного музею України	Модуль 3, блок 301/12 (напередодні святкування Дня захисника України)	ВМС
Відвідування суднобудівного заводу “Кузня на Рибальському” та меморіального комплексу (корабля-меморіалу) “Монітор “Железняков”	Модуль 3, блок 301/20	ВМС
Відвідування Музею авіації України <i>(секція морської авіації)</i>	Модуль 3, блок 301/20	ВМС
Спортивні змагання між слухачами командно-штабних курсів Військово-Морських Сил та Повітряних Сил	За окремим планом (в День фізичної культури і спорту)	ФП
Круглий стіл “Військово-Морські Сили Збройних Сил України та їх роль у захисті національних інтересів”	Модуль 3, блок 309/14 (напередодні святкування Дня Збройних Сил України)	ВМС

Примітка: *Вказані заходи проводяться у вільний час, в години самостійної роботи, у святкові та вихідні дні згідно окремо розроблених та затверджених керівництвом планів.*

ІІІ. БЮДЖЕТ ТА РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

ЗВЕДЕНІ ДАНІ З БЮДЖЕТУ ЧАСУ НА НАВЧАЛЬНИЙ КУРС (У АКАДЕМІЧНИХ ГОДИНАХ)

Всього годин	З них		Заняття під керівництвом викладача										
	під керівництвом викладача	самостійна робота	лекція	семінарське заняття	круглий стіл	групове заняття	практичне заняття	групова вправа	КШН/КШВГ	Заняття під керівництвом викладача	розрахунково-графічна робота	контрольні заходи	резерв навчального часу
ЗА КШК ВМС	828	348	87	82	22	226	82	106	80			45	30
У тому числі:													
Модуль 1	158	73	27	16	6	52	28			18		11	
Модуль 2	86	39	10	2	8	44	10					12	
Модуль 3	418	166	48	60	8	128	44	108				22	
Модуль 4	136	55	2	4		2			80				
РЕЗЕРВ	30	15											30

Примітка: 1. З урахуванням вихідних днів та державних свят на курс виділяється 138 навчальних днів тривалістю по 6 академічних годин ($138 \cdot 6 = 828$ академічних годин).

2. Протягом курсу самостійна підготовка може бути проведена 116 раз (по 3 години). Всього – 348 годин самостійної підготовки, передбаченої розпорядком дня.

IV. ПЛАН-ПРОГРАМА КУРСУ

V. ГРАФІК-КАЛЕНДАР КУРСУ

VI. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Вхідний контроль проводиться в перший день курсу шляхом відповіді на тестові завдання впродовж 45 хвилин за тематикою тактики дій кораблів та підрозділів ВМС, тактико-технічних характеристик основного ОВТ ВМС .

Вхідний контроль з фізичної підготовки проводиться в перший день курсу відповідно до вимог розділу VIII.

Поточний контроль проводиться під час всіх видів занять у формі: контрольних опитувань, літушок, співбесід з окремих питань. Засоби поточного контролю: тестові завдання, виступи (есе) на семінарах, круглих столах та відповіді на групових і практичних заняттях. Оцінка роботи слухача під час вивчення модуля обчислюється як відсоток середньої оцінки слухача за заняття, що передбачають оцінювання, від максимально можливої середньої оцінки за ці заняття.

Підсумковий контроль за модуль здійснюється проведенням презентації письмових робіт (есе), захисту індивідуальних і колективних проектів, заліків.

Підсумковий контроль за Модуль 1 (КОМАНДОУТВОРЕННЯ (TEAMBUILDING), ЛІДЕРСТВО ТА ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ) здійснюється проведенням захисту індивідуальних проектів, виконання контрольної роботи, тестування. Оцінка виставляється з урахуванням результатів поточного контролю.

Підсумковий контроль за Модуль 2 (МОРСЬКЕ БЕЗПЕКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ. НАЦІОНАЛЬНА ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА) здійснюється шляхом захисту індивідуальних і групових проектів (есе). Оцінка виставляється з урахуванням результатів поточного контролю.

Підсумковий контроль за Модуль 3 (ЗБРОЙНА БОРОТЬБА НА МОРІ) здійснюється шляхом захисту індивідуальних і групових проектів (есе), проведення диференційованих заліків. Під час виставлення оцінки враховуються результати виконання обов'язків посадових осіб у ході групових вправ і захисту есе та результати поточного контролю.

Підсумковий контроль за Модуль 4 (ПЛАНУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ТАКТИЧНИМИ ГРУПАМИ (УГРУПОВАННЯМИ) СИЛ (ВІЙСЬК) ВМС) здійснюється шляхом проведення диференційованих заліків, врахування результатів виконання обов'язків посадових осіб у ході КШВГ та КШН. Оцінка виставляється з урахуванням результатів поточного контролю.

Оцінки за контрольні заходи виставляються за 100-бальною шкалою.

Слухач, який отримав за модуль менше 50 балів або отримав незадовільну оцінку з фізичної підготовки наприкінці першого місяця навчання відраховується з курсу.

ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ЗА КУРС виставляється за результатами підсумкового тестування та захисту академічної роботи з урахуванням оцінок, отриманих слухачами за кожний модуль (частка оцінки кожного модулю враховується, виходячи з часу, виділеного на вивчення відповідного модулю). Академічна робота готується слухачами за напрямком своєї спеціалізації, з урахуванням набутого досвіду, за тематикою бойового застосування та управління силами зі здійсненням відповідних тактичних розрахунків та використанні сучасних наукових методів і методик.

VII. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

VIII. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Фізична підготовка на курсі організується та проводиться у формі самостійної роботи (індивідуальних фізичних тренувань) та контрольних заходів.

Самостійна робота слухачів організується та проводиться під керівництвом АДК за участю викладачів кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту або самостійно. Основу самостійної роботи складають індивідуальні фізичні тренування (у час, визначений розкладом занять, не менше 3 год. на тиждень, у години самостійної підготовки), на яких вдосконалюються уміння та навички у виконанні вправ фізичної підготовки, а також використовуються різноманітні підготовчі та допоміжні вправи, прийоми та дії. За власним бажанням слухачі мають право займатися фізичними вправами у позаслужбовий час, використовуючи об'єкти навчально-спортивної бази університету (відповідно до графіку їх роботи).

Контрольні заходи включають в себе здійснення вхідного, поточного та підсумкового видів контролю, які проводяться в перший тиждень, другий та останній місяці навчання. **За результатами поточного контролю приймається рішення щодо спроможності слухача виконати нормативи фізичної підготовленості та доцільності його подальшого навчання.**

Програма перевірки рівня фізичної підготовленості слухачів курсу складається із трьох (двох) вправ, відповідно до вимог діючої Наставови з фізичної підготовки в Збройних силах України, характеризують різні фізичні якості та оцінюються за другою категорією за рівнем вимог до їх фізичної підготовки.

Для виконання нормативів з фізичної підготовленості слухачі, відповідно з їх віком, розподіляються на групи:

Вікові групи	Чоловіки	Жінки
перша	до 25 років	до 25 років
друга	до 30 років	до 30 років
третья	до 35 років	до 35 років
четверта	до 40 років	до 40 років
п'ята	до 45 років	до 45 років
шоста	до 50 років	понад 45 років
сьома	понад 50 років	-

Слухачам за виконання фізичних вправ нараховуються бали відповідно до Таблиць нарахування балів за виконання вправ з фізичної підготовки.

ТАБЛИЦЯ

нарахування балів за виконання вправ з фізичної підготовки для військовослужбовців чоловіків

Бали	Підтягування на переклад	розгинання рук в упорі	розгинання рук в упорі	Вправи з гирями*								Біг на 3 км	Біг на 2 км	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човник овий біг 10х10 м**
				до 65 кг		до 70 кг		до 80 кг		>80 кг						
				гиря	по довк	гиря	по довк	гиря	по довк	гиря	по довк					
				№3	№6	№6а	№4	№5	№4	№5	№4					
кількість разів											хв.сек			сек		
50	30	30	50	25	80	30	70	20	80	25	90	11.10	6.45	3.10	12.0	24.5
49	29		49									11.15	6.50	3.11	12.1	24.6
48	28	29	48	24	78	29	68	19	78	24	88	11.20	6.55	3.12	12.2	24.7
47	27		47									11.25	7.00	3.13	12.3	24.8
46	26	28	46	23	76	28	66	18	76	23	86	11.30	7.05	3.14	12.4	24.9
45	25		45									11.35	7.10	3.15	12.5	25.0
44	24	27	44	22	74	27	64	17	74	22	84	11.40	7.15	3.16	12.6	25.1
43	23		43									11.45	7.20	3.17	12.7	25.2
42	22	26	42	21	72	26	62	16	72	21	82	11.50	7.25	3.18	12.8	25.3
41	21		41									11.55	7.30	3.19	12.9	25.4
40	20	25	40	20	70	25	60	15	70	20	80	12.00	7.35	3.20	13.0	25.5
39	19		39									12.05	7.40	3.22	13.1	25.6
38	18	24	38	19	68	24	58	14	68	19	78	12.10	7.45	3.24	13.2	25.7
37	17		37									12.15	7.50	3.26	13.3	25.8
36	16	23	36	18	66	23	56	13	66	18	76	12.20	7.55	3.28	13.4	25.9
35	15		35									12.25	8.00	3.30	13.5	26.0
34		22	34	17	64	22	54	12	64	17	74	12.30	8.05	3.32	13.6	26.1
33	14		33									12.35	8.10	3.34	13.7	26.2
32		21	32	16	62	21	52	11	62	16	72	12.40	8.15	3.36	13.8	26.3
31	13		31									12.45	8.20	3.38	13.9	26.4

Бали	Підтягування на переклад	розгинання рук в упорі	розгинання рук в упорі	Вправи з гирями*								Біг на 3 км	Біг на 2 км	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10х10
				до 65 кг		до 70 кг		до 80 кг		>80 кг						
				гір по довк	к гір	гір по довк	к гір	гір по довк	к гір	гір по довк	к гір					
				№3	№6	№4	№5	№4	№5	№4	№5					
кількість разів								хв.сек			сек					
30		20	30	15	60	20	50	10	60	15	70	12.50	8.25	3.40	14.0	26.5
29	12		29									12.55	8.30	3.45	14.1	26.6
28		19	28	14	58	19	48		58	14	68	13.00	8.35	3.50	14.2	26.7
27	11		27					9				13.05	8.40	3.55	14.3	26.8
26		18	26	13	56	18	46		56	13	66	13.10	8.45	4.00	14.4	26.9
25	10		25									13.15	8.50	4.04	14.5	27.0
24		17	24	12	54	17	44	8	54	12	64	13.20	8.55	4.08	14.6	27.2
23	9		23									13.25	9.00	4.12	14.7	27.4
22		16	22	11	52	16	42		52	11	62	13.30	9.05	4.16	14.8	27.6
21	8		21					7				13.35	9.10	4.20	14.9	27.8
20		15	20	10	50	15	40		50	10	60	13.40	9.15	4.24	15.0	28.0
19	7		19		48		38		48		58	13.45	9.20	4.28	15.2	28.2
18		14	18	9	46	14	36	6	46	9	56	13.50	9.25	4.32	15.4	28.4
17	6		17		44		34		44		54	13.55	9.30	4.36	15.6	28.6
16		13	16	8	42	13	32		42	8	52	14.00	9.35	4.40	15.8	28.8
15	5		15		40		30	5	40		50	14.10	9.40	4.44	16.0	29.0
14		12	14	7	38	12	28		38	7	48	14.20	9.45	4.48	16.1	29.2
13			13		36		26		36		46	14.30	9.50	4.52	16.2	29.4
12	4	11	12	6	34	11	24	4	34	6	44	14.40	9.55	4.56	16.3	29.6
11			11		32		22		32		42	14.50	10.00	5.00	16.4	29.8
10		10	10	5	30	10	20		30	5	40	15.00	10.05	5.10	16.5	30.0
9	3	9	9		28	9	18	3	28		38	15.10	10.10	5.20	16.6	30.2
8		8	8	4	26	8	16		26	4	36	15.20	10.15	5.30	16.7	30.4
7		7	7		24	7	14		24		34	15.30	10.20	5.40	16.8	30.6
6	2	6	6	3	22	6	12	2	22	3	32	15.40	10.25	5.50	16.9	30.8

Бали	Підтягування на переклад	розгинання рук в упорі	розгинання рук в упорі	Вправи з гирями*								Біг на 3 км	Біг на 2 км	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10х10 м**
				до 65 кг		до 70 кг		до 80 кг		>80 кг						
				гиря по довк	гиря по довк	гиря по довк	гиря по довк	гиря по довк	гиря по довк	гиря по довк	гиря по довк					
				№3	№6	№6а	№4	№5	№4	№5	№4					
кількість разів								хв.сек			сек					
5		5	5		20	5	10		20		30	15.50	10.30	6.00	17.0	31.0
4		4	4	2	18	4	8		18	2	28	16.00	10.35	6.10	17.2	31.2
3	1	3	3		16	3	6	1	16		26	16.10	10.40	6.20	17.4	31.4
2		2	2	1	14	2	4		14	1	24	16.20	10.45	6.30	17.6	31.6
1		1	1		12	1	2		12		22	16.30	10.50	6.40	17.8	31.8

Примітка: * - вправа на заміну для визначення рівня розвитку сили;

** - вправа на заміну для визначення рівня розвитку швидкості.

ТАБЛИЦЯ
нарахування балів за виконання вправ з фізичної підготовки для
військовослужбовців-жінок

Бали	Ривок гири 8 кг*				Згинання і розгинання рук в упорі лежачі*	Комплексна силова вправа	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10x10 м**					
	до 50 кг	до 60 кг	до 70 кг	>70 кг										
	№ 5	№ 5	№ 5	№ 5						№ ба	№ 7	№ 10	№ 14	
	разів	разів	разів	разів						разів	разів	хв. сек	сек	
40	40	44	48	52	30	60	3.45	15,0	29,0					
39						59	3.48	15,2	29,2					
38	38	42	46	50	29	58	3.51	15,4	29,4					
37						57	3.54	15,6	29,6					
36	36	40	44	48	28	56	3.57	15,8	29,8					
35						55	4.00	16,0	30,0					
34	34	38	42	46	27	54	4.04	16,1	30,2					
33						53	4.08	16,2	30,4					
32	32	36	40	44	26	52	4.12	16,3	30,6					
31						51	4.16	16,4	30,8					
30	30	34	38	42	25	50	4.20	16,5	31,0					
29						49	4.24	16,6	31,2					
28	28	32	36	40	24	48	4.28	16,7	31,4					
27						47	4.32	16,8	31,6					
26	26	30	34	38	23	46	4.36	16,9	31,8					
25						45	4.40	17,0	32,0					

Бали	Ривок гирі 8 кг*				Згинання і розгинання рук в упорі лежачі*	Комплексна силова вправа	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10x10 м**				
	до 50 кг	до 60 кг	до 70 кг	>70 кг									
	№ 5	№ 5	№ 5	№ 5						№ 6а	№ 7	№ 10	№ 14
	разів	разів	разів	разів						разів	разів	хв. сек	сек
24	24	28	32	36	22	44	4.44	17,1	32,2				
23						43	4.48	17,2	32,4				
22	22	26	30	34	21	42	4.52	17,3	32,6				
21						41	4.56	17,4	32,8				
20	20	24	28	32	20	40	5.00	17,5	33,0				
19					19	38	5.05	17,6	33,2				
18	18	22	26	30	18	36	5.10	17,7	33,4				
17					17	34	5.15	17,8	33,6				
16	16	20	24	28	16	32	5.20	17,9	33,8				
15					15	30	5.25	18,0	34,0				
14	14	18	22	26	14	28	5.30	18,1	34,1				
13					13	26	5.35	18,2	34,2				
12	12	16	20	24	12	24	5.40	18,3	34,3				
11					11	22	5.45	18,4	34,4				
10	10	14	18	22	10	20	5.50	18,5	34,5				
9					9	18	5.55	18,6	34,6				
8	8	12	16	20	8	16	6.00	18,7	34,7				
7					7	14	6.10	18,8	34,8				
6	6	10	14	18	6	12	6.20	18,9	35,0				
5					5	10	6.30	19,0	35,1				
4	4	8	12	16	4	8	6.40	19,1	35,2				

Бали	Ривок гири 8 кг*				Згинання і розгинання рук в упорі лежачі*	Комплексна силова вправа	Біг на 1 км	Біг на 100 м	Човниковий біг 10x10 м**				
	до 50 кг	до 60 кг	до 70 кг	>70 кг									
	№ 5	№ 5	№ 5	№ 5						№ 6а	№ 7	№ 10	№ 14
	разів	разів	разів	разів						разів	разів	хв. сек	сек
3					3	6	6.50	19,2	35,3				
2	2	3	4	5	6	7	7.00	19,3	35,4				
1	2	6	10	14	2	4	7.10	19,4	35,5				

Примітка: * - вправа на заміну для визначення рівня розвитку сили;

** - вправа на заміну для визначення рівня розвитку швидкості.

У кожній вправі визначено мінімальний пороговий рівень. За невиконання порогового рівня у будь-якій вправі військовослужбовець (крім 7 вікової групи) з фізичної підготовленості оцінюється “незадовільно”.

Слухачі з вагою понад 80 кг та ростом понад 180 см, а також військовослужбовці-жінки мають право вибору вправи на розвиток сили (табл.3). Слухач, що не виконав одну з призначених вправ або усунувся від перевірки без поважної причини, з фізичної підготовленості оцінюється “незадовільно”. За неможливості виконати вправу з будь-яких причин, що підтверджується відповідними документами (актами), військовослужбовцю надається можливість вибору вправи для заміни, що визначає ту саму спрямованість з визначеного переліку вправ (чи альтернативна вправа відповідно до наказу НУ №168 від 04.06.2019 Про затвердження Положення про організацію фізичної підготовки зі слухачами з обмеженими функціональними можливостями за показниками фізичного стану) (табл. 3).

ПЕРЕЛІК
фізичних вправ за вибором слухачів

\Категорії військовослужбовців	Вправи на силу	
	чоловіки	жінки
1 категорія		
Офіцери 1-2 вікової групи	№ 3 (4)*	№ 7 (5)**
Офіцери 3-4 вікової групи	№ 3 (5)*	№ 7 (5, 6a)**
Офіцери 5-6 вікової групи	№ 3 (5, 6)*	
Офіцери 7 вікової групи	№ 3-6a**	
2 категорія		
Офіцери 3 вікової групи	№ 3 (5)*	№ 7 (5, 6a)**
Офіцери 4-5 вікової групи	№ 3 (5, 6)*	
Офіцери 6-7 вікової групи	№ 3-6a**	
3 категорія		
Офіцери 4 вікової групи	№ 3 (5, 6)*	№ 7 (6a)**
Офіцери 5 вікової групи	№ 3 (5, 6, 6a)*	
Офіцери 6-7 вікової групи	№ 3-6a**	

Примітка:

* вправа за вибором для слухачів вагою понад 80 кг та ростом понад 180 см;

** вправа за вибором.

У разі звільнення слухача за станом здоров'я від виконання однієї із вправ на силу або витривалість, його фізична підготовленість оцінюється не вище “задовільно”, за умови, що за інші вправи набрано суму балів на оцінку не менше “задовільно”.

Оцінка фізичної підготовленості слухачів складається із суми балів за виконання всіх призначених для перевірки вправ і визначається відповідно до Таблиці нормативів оцінки фізичної підготовленості (табл. 4).

ТАБЛИЦЯ
нормативів для визначення рівня фізичної підготовленості слухачів

Категорії військовослужбовців	Пороговий рівень	Для військовослужбовців чоловіків					
		Оцінка з 3-х вправ			Оцінка з 2-х вправ		
		за національною системою / за 100 бальною системою			за національною системою / за 100 бальною системою		
		5 /90-100	4 /65-89	3 /50-64	5 /90-100	4 /65-89	3 /50-64
Особи офіцерського складу 2 вікової групи (до 30 років)							
1 категорії	14	95	85	70	65	55	45
2 категорії	13	90	80	65	60	50	40
Особи офіцерського складу 3 вікової групи (до 35 років)							
1 категорії	13	90	80	65	60	50	40
2 категорії	12	85	75	60	55	45	35
Особи офіцерського складу 4 вікової групи (до 40 років)							
1 категорії	12	85	75	60	55	45	35
2 категорії	11	80	70	55	50	40	30
3 категорії	10	75	65	50	45	35	25
Особи офіцерського складу 5 вікової групи (до 45 років)							
1 категорії	10	80	70	55	50	40	30
2 категорії	9	75	65	50	45	35	25
3 категорії	8	70	60	45	40	30	20
Особи офіцерського складу 6 вікової групи (до 50 років)							
1 категорії	9	75	65	50	45	35	25
2 категорії	8	70	60	45	40	30	20
3 категорії	7	65	55	40	35	25	15
Особи офіцерського складу 7 вікової групи (понад 50 років)							
1 категорії	-	70	60	45	40	30	20
2 категорії	-	65	55	40	35	25	15
3 категорії	-	60	50	35	30	20	10

Категорії військовослужбовців	Пороговий рівень	Для військовослужбовців чоловіків					
		Оцінка з 3-х вправ			Оцінка з 2-х вправ		
		за національною системою / за 100 бальною системою			за національною системою / за 100 бальною системою		
		5 /90-100	4 /65-89	3 /50-64	5 /90-100	4 /65-89	3 /50-64
Для військовослужбовців-жінок							
2 вікова група до 30 років	13	75	65	50	50	45	40
3 вікова група до 35 років	12	70	60	45	45	40	35
4 вікова група до 40 років	11	65	55	40	40	35	30
5 вікова група до 45 років	10	60	50	35	35	30	25
6 вікова група понад 45 років	-	55	45	30	30	25	20